

1921 оной декабрин 21-нээ гарана

БҮРЯД УНЭН

Бүгдэд аятай газетэ

1992 ИЮЛЬ 14 Зунай һүүл харын 15 ВТОРНИК гараган 18 № 134 (18493) сэн 6 мун

Буряад Республикын Министрүүдэй Советэ

УЛИШЭ, ТОЮО—МУНГӨӨР

...а, техникэдэ хэрэгтэй шэнгэн түлишэ, тоходол-...
...Росси Федерациин правительствоын 1992 оной 1-нэй 364 дугаар тогтоолыг дүүргэлтэ болгон, Республикын Министрүүдэй Совет баһал тусхай абаба.

...н түлишэ, тоходолгын хэрэгсэлүүдэе предпри-...
...низаацинуудта мунгөөр худалдадаг болохын тула оной июль—ноябрь харануудта эртэнхээ бэлдэжэ, тоюо үгэдэг станцинуудыг техникэсэ талаар бэлтхэ, мунгөнэй кассануудыг, харуулай болон гал дохогой түхэрэлгэнүүдэ, мунгэ хадагалха үе тодохо тусхай республикын Дотоодын хэрэгсэл министрөөтэй хэлсэжэ бөөлүүлжэ гэжэ үйлдэ-...
...«Бурятнефтепродукт» нэгэдэлдэ даалгагдаба.

...руу хүдэлмэринэ хэжэ дүүргэдэ байхадаа, байгша...
...АЭС үүдэ хүдэлмэринин шэжэ гуримда оруул-...
...түлишэ, тоходолгын хэрэгсэлүүдэе мунгөөр...
...одохо график зохиожо, республикын Министрүү-...
...дэдтэ баталуулаа ёһотой.

...оний Зөв түлишын болон тоходолгын хэрэгсэлүүдэе...
...В. Витиниудай мунгөөр хайшан гэжэ худалдаана абаба...
...Росси Федерациин тусхай министрөөтэй...
...ношолдон дээдэн зургаануудта заабарин аботан, тэр-...
...нефтепродуктнуудыг үгэхэ болон хэрэглэхэ нэгэн...
...норман нэбэрүүлгэдэйн, нефтөбазануудта касса-...
...дор бол мунгөнэй найдамтайгаар хадагалдадаг боло-...
...О-1992 оны энэ гурим хүсидөө оруулдагха юм.

...н болон тоходолгын хэрэгсэлүүдэе абахаар пред-...
...организаци болон хүн зондо худалдагдан аад, эр-...
...дэгдэгдэгүй үлээн юрын болон дэлгүүрэй тэ-...
...нефтебазын станцинууд нөөргөнэ абаха ёһотой, э-...
...нээс урагша «Совинтерветсервис» нэгэдэлдэ сер-...
...визээр гү, али квантигар харин гурвай ав-...
...торын машинуудта тусхай талоноор эхэ ок-...
...И-95 («Эстра») бензин үгэдэг гурим хуушаараа...
...И-В-...
...тогтоолыг хүсидэнэ хүргэхэ талаар бүхэ асуу-...
...тэе шидэхэдэн, предриятинуудта тулалха, тэ-...
...жонку сугтаа худалхэ гэжэ республикын районудай, 10-...
...8-дэ хотын захиргаанай гурвануудта даалгада.

ГАЙ КОЛОРАДО ШТАДАЙ БОУЛДЕР ГЫН ЭКОНОМИКЫН ИНСТИТУДА БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ЖЕРНУУДЫЕ ЭЛЫГЭЭХЭ ТУХАЙ

...и бирас» гэжэ Арк-...
...изгэдэлдэ «Брок-...
...бага предриятиин Доржиг Игнатевич, Улаан-Удэйн до-...
...гон захиргааны тусхай...
...түгээлхэ хэрэгсэлүүдэ...
...экономикэсэ хуу-...
...талаар инженер Игнатевич Гребен-...
...Галадайн харилса-...
...котой тусхай Буряад...
...ныкын Министрүү-...
...он Советэй Түрүүл-...
...онсуудтай Андрей...
...Громыев, «Сюр-...
...шотодолгой директор...
...сьер В. Владимирович Са-...
...тэ алта малдаага «Бу-...
...гэдэг» предриятиин ху-...
...агай малай татаган...
...дэги Никоневич Нико-...
...үгэдэ Хиндоловие, Буряад...
...огахайн Галадайн эко-...
...таган...
...ишүүн...
...иень и...

...и бирас» гэжэ Арк-...
...изгэдэлдэ «Брок-...
...бага предриятиин Доржиг Игнатевич, Улаан-Удэйн до-...
...гон захиргааны тусхай...
...түгээлхэ хэрэгсэлүүдэ...
...экономикэсэ хуу-...
...талаар инженер Игнатевич Гребен-...
...Галадайн харилса-...
...котой тусхай Буряад...
...ныкын Министрүү-...
...он Советэй Түрүүл-...
...онсуудтай Андрей...
...Громыев, «Сюр-...
...шотодолгой директор...
...сьер В. Владимирович Са-...
...тэ алта малдаага «Бу-...
...гэдэг» предриятиин ху-...
...агай малай татаган...
...дэги Никоневич Нико-...
...үгэдэ Хиндоловие, Буряад...
...огахайн Галадайн эко-...
...таган...
...ишүүн...
...иень и...

...и бирас» гэжэ Арк-...
...изгэдэлдэ «Брок-...
...бага предриятиин Доржиг Игнатевич, Улаан-Удэйн до-...
...гон захиргааны тусхай...
...түгээлхэ хэрэгсэлүүдэ...
...экономикэсэ хуу-...
...талаар инженер Игнатевич Гребен-...
...Галадайн харилса-...
...котой тусхай Буряад...
...ныкын Министрүү-...
...он Советэй Түрүүл-...
...онсуудтай Андрей...
...Громыев, «Сюр-...
...шотодолгой директор...
...сьер В. Владимирович Са-...
...тэ алта малдаага «Бу-...
...гэдэг» предриятиин ху-...
...агай малай татаган...
...дэги Никоневич Нико-...
...үгэдэ Хиндоловие, Буряад...
...огахайн Галадайн эко-...
...таган...
...ишүүн...
...иень и...

...и бирас» гэжэ Арк-...
...изгэдэлдэ «Брок-...
...бага предриятиин Доржиг Игнатевич, Улаан-Удэйн до-...
...гон захиргааны тусхай...
...түгээлхэ хэрэгсэлүүдэ...
...экономикэсэ хуу-...
...талаар инженер Игнатевич Гребен-...
...Галадайн харилса-...
...котой тусхай Буряад...
...ныкын Министрүү-...
...он Советэй Түрүүл-...
...онсуудтай Андрей...
...Громыев, «Сюр-...
...шотодолгой директор...
...сьер В. Владимирович Са-...
...тэ алта малдаага «Бу-...
...гэдэг» предриятиин ху-...
...агай малай татаган...
...дэги Никоневич Нико-...
...үгэдэ Хиндоловие, Буряад...
...огахайн Галадайн эко-...
...таган...
...ишүүн...
...иень и...

«Сагаан алтая» сэбэрээр суглуулаа!

УДЫН ЗАБЬАРЛАЛАЙ ҮЕДЭ...

Манай эндэ сэрэхэдэмнай, нооно хайшалгалтын пункт дээрэ ажалагшад ээлжээтэ отарынгаа хонидой нооһынь хиргажа дүүргэдэ, удынгоо хоол бариха гэжэ бэлдэжэ байба. Пункт досоош өрө-...
...домнай, эхэл харанхы. Үү-...
...дэн талаанаһ нооно тук болгон багсалдаг хоёр пресс эр-...
...гэлүүлэн тодохонхой харгалдана. Тэндэнэ саашаа хай-...
...шалгалдан нооһоной ша-...
...рынэнь тодохонхой гурбан тоно стөл, тэдэнэй хажууда...
...шангүр табилданхай. Нооһо шонжэ байһан залуубтар на-...
...анай эхэнэрэ залуубтар, пункты дагһын залуубтар, на-...
...аары ноирхоходомнай, тэрэни олодо асархынь тэрэ нооно зөөжэ ябаһан эр-...
...эхэн платитай басагыг эльгээб.

Энэ жэлдэ зорингоодо хүрн-...
...гүй байжа магад. Хонидой-...
...то нооно жэлдэ тэдэ шэнгэн нооно тушааха гэһэн тусб бай-...
...загүй. Эднор ажагыгаа хэлсэ баталанаһаа ёһоор, нооһоё хайшалха тушааха ё-...
...һотой болоно. Тимэ гэгшэ аба-...
...абаа?—гэжэ тоо бурндагшэ манай хажууда хүрэхэ эр-...
...ээд, зогсожо байһан пунк-...
...ты даагында хандана. Тэрэ-...
...нь толгойго дохын зүб-...
...шөөхэ зуураа...

Эндэ үлгөтэй байһан сам-...
...боор дээрэһэн ямар хай-...
...шалгалдаг хэды толгой хо-...
...нидой нооһынь хайшалган тухай хараад, мэдэжэ аба-...
...хаар. Игнээлхэдэ, Лев Ни-...
...колаев үдэртэ 60 хонинтой, Виктор Тюткин, Саран Лю-...
...санов, Цырен-Ханда Радна-...
...ева болон бусад табдага га-...
...ран хонинтой нооһынь хир-...
...гадаг байха юм.

Эндэ үлгөтэй байһан сам-...
...боор дээрэһэн ямар хай-...
...шалгалдаг хэды толгой хо-...
...нидой нооһынь хайшалган тухай хараад, мэдэжэ аба-...
...хаар. Игнээлхэдэ, Лев Ни-...
...колаев үдэртэ 60 хонинтой, Виктор Тюткин, Саран Лю-...
...санов, Цырен-Ханда Радна-...
...ева болон бусад табдага га-...
...ран хонинтой нооһынь хир-...
...гадаг байха юм.

Эндэ үлгөтэй байһан сам-...
...боор дээрэһэн ямар хай-...
...шалгалдаг хэды толгой хо-...
...нидой нооһынь хайшалган тухай хараад, мэдэжэ аба-...
...хаар. Игнээлхэдэ, Лев Ни-...
...колаев үдэртэ 60 хонинтой, Виктор Тюткин, Саран Лю-...
...санов, Цырен-Ханда Радна-...
...ева болон бусад табдага га-...
...ран хонинтой нооһынь хир-...
...гадаг байха юм.

Эндэ үлгөтэй байһан сам-...
...боор дээрэһэн ямар хай-...
...шалгалдаг хэды толгой хо-...
...нидой нооһынь хайшалган тухай хараад, мэдэжэ аба-...
...хаар. Игнээлхэдэ, Лев Ни-...
...колаев үдэртэ 60 хонинтой, Виктор Тюткин, Саран Лю-...
...санов, Цырен-Ханда Радна-...
...ева болон бусад табдага га-...
...ран хонинтой нооһынь хир-...
...гадаг байха юм.

ХҮНДЭТЭ УНШАГШАД!

...и бирас» гэжэ Арк-...
...изгэдэлдэ «Брок-...
...бага предриятиин Доржиг Игнатевич, Улаан-Удэйн до-...
...гон захиргааны тусхай...
...түгээлхэ хэрэгсэлүүдэ...
...экономикэсэ хуу-...
...талаар инженер Игнатевич Гребен-...
...Галадайн харилса-...
...котой тусхай Буряад...
...ныкын Министрүү-...
...он Советэй Түрүүл-...
...онсуудтай Андрей...
...Громыев, «Сюр-...
...шотодолгой директор...
...сьер В. Владимирович Са-...
...тэ алта малдаага «Бу-...
...гэдэг» предриятиин ху-...
...агай малай татаган...
...дэги Никоневич Нико-...
...үгэдэ Хиндоловие, Буряад...
...огахайн Галадайн эко-...
...таган...
...ишүүн...
...иень и...

НАЙН СЭНДЭ ХҮРГЭХӨӨР

Манай ажахыда хонидон нооно хай-...
...шалга дүүрээб. Бүхэдөө 7450 хонидон ноонон абаба. Хамта дээрэ хэды шэн-...
...гэн хэды шэнгэн нарын утанайт ир-...
...гон хайшалдаг гэжэ хэлэхын ар-...
...гы, мүнөө тэрэнэ наринаар бүрэд хэ-...
...жэ, цогцожэ, багсалжа. Наинаарын...
...кага байһабди. Юуб гэхэдэ, энээгээ...
...омтодо байн, бодото «сагаан алтайн»...
...эндэ хүргэхэ зэргээгэйдн. Урданхай-...
...дал шодэ байн, хэды сымда хүрээгэ...

ЛЕНИНЭЙ ҮЙЛСЫН ОРШОНДО

Улаан-Удэ хотымнан гол гудамжа болохо Ленинэй нэрэмжэтэ үйлсээр эртэ үлгөөгүүр хүнүүд эхэл ир-...
...талтай хойшо—урагшаа бүдэлдэнэ. Тэдэнэй олонхын ажал тэжээл, зариманинь эртэнхээ һу, хэлсээ ур-...
...дихэ абахаа, бэшенинь өөһдөн-...
...гөө хэрэг бүтээхэе шамдана хээр-...
...тэй. Нүүлдэй хэдэн үдэр со эхэнэр-...
...үүдэн хубсаа наймаалдаг магиз-...
...най буланд хажуудаа хоёр тулгуур, үбдэг дээрэ нэгэ муухан малгай ур-...
...буулжа табилһан үбгэжөөл эрэнгэ, ошон хунүүдэй нодэ харсаган һууд-...
...аг болонхой. Теэд энэ хүниг өөрхо, анхарха хүн зөөжэн дэ ушарна. Олонхын хажуугарын хи-...
...лам гэжэ хараад, эхэл дураа гута-...
...н хэбэр үзүүлэн үнэршэхэ юм. Илангаа залуушуул хулынь гэн-...
...хэн алдабашы, ямаршөө даа нэгэ баг-...
...дахан болодог хажуугаар гаран ир-...
...шэнти нодөшье табигүй гарашана. Эрхүүд энэ үбгэжөөлөө өөрөөршье һаа, ваналаа үгэ табигүй хэбэр-...
...тэй. Ванал гэжэ гансал нэгэ-хэдэн эхэнэрүүд сүүрхүүдээ, харма-...
...нуудта худалдаа, нэгэ, таб мунгэ-...
...нэй шархад хашарһануудыг малгай соонь эхэл болгоомжотхоноор-...
...хад, абаггүйхан үнэршэнэ. Үгэ-...
...жөөл тэдэнэй хойноһо малаан тар-...
...хнаа дохисоогоод үлэнэ.

Энэ жэлдэ зорингоодо хүрн-...
...гүй байжа магад. Хонидой-...
...то нооно жэлдэ тэдэ шэнгэн нооно тушааха гэһэн тусб бай-...
...загүй. Эднор ажагыгаа хэлсэ баталанаһаа ёһоор, нооһоё хайшалха тушааха ё-...
...һотой болоно. Тимэ гэгшэ аба-...
...абаа?—гэжэ тоо бурндагшэ манай хажууда хүрэхэ эр-...
...ээд, зогсожо байһан пунк-...
...ты даагында хандана. Тэрэ-...
...нь толгойго дохын зүб-...
...шөөхэ зуураа...

Эндэ үлгөтэй байһан сам-...
...боор дээрэһэн ямар хай-...
...шалгалдаг хэды толгой хо-...
...нидой нооһынь хайшалган тухай хараад, мэдэжэ аба-...
...хаар. Игнээлхэдэ, Лев Ни-...
...колаев үдэртэ 60 хонинтой, Виктор Тюткин, Саран Лю-...
...санов, Цырен-Ханда Радна-...
...ева болон бусад табдага га-...
...ран хонинтой нооһынь хир-...
...гадаг байха юм.

...нэн хубүүд, басагадта 100 түхэр-...
...г шан үгтэхөөр зө-...
...лөгдөнхой. Тэрэнхээ гад-...
...на декадын һүүлээр гэхэ гү, али шу-...
...хала кампаниин түгээ-...
...сэһэн хойнонь 400 хонинтой нроһо хай-...
...шалһан туруушууд-...
...дэ 1000 түхэрнэй мунгэн шан баруула-...
...гдаха байна. Күрөөдөл, найнаар худэл-...
...хэн, үдэрнөөгөө нормо дүүргэһэн хай-...
...шалгалшад бүхэдөө 2 мянган түхэрн-...
...гөөр шагна-...
...гдаха болоно.—гэжэ пункты даагына тайлбарилжа манда үгэбэ.

Нооно илгэгшэд Наталья Указанова хоёрдохой жэлэ ажаллажа байна. Байгша ондо тэрэндэ дүү Маринань туһалагшаар худэлэн, Электр-...
...тер мэргэжэлтэй, гартаа нилээд дүй дүршэлтэй Нико-...
...лай Игнатевич Доржиев мүнөө шэжэ нооно хайшалха шу-...
...хала кампани со эндэнхи урдаа хараха хүниг бол-...
...лонхой. Тэрэнэй хүсэл орол-

...долгоор пунктын бүхэ онь-...
...он техникэ, түгээрэлгүүд наадгүйгөөр ашагалажа бай-...
...хай. Нооһо тук болгон багсалха пресстэ гурбан хүн-...
...өө бүридһэн звенэ ажал-...
...ладаг юм. Техникэсэ шэнэ ГОСТ-...
...ын ёһоор нооһо Улаан-Удэйн нарын самбын комби-...
...ната тушаахын тула байгша ондо билэ хайшалһан нооһоё амнарлажа, тук бол-...
...гон багсалһан, Тухсхайн хэлсэл, түгээрүүдэй, хурь-...
...гадай, эхэ хонидой, хура-...
...нуудай нооһынь амнар амнартай багсалха болоно бди.—гэжэ звенэ даагына Борис Дабавэ хөөрэнэ.

Эндэ үлгөтэй байһан сам-...
...боор дээрэһэн ямар хай-...
...шалгалдаг хэды толгой хо-...
...нидой нооһынь хайшалган тухай хараад, мэдэжэ аба-...
...хаар. Игнээлхэдэ, Лев Ни-...
...колаев үдэртэ 60 хонинтой, Виктор Тюткин, Саран Лю-...
...санов, Цырен-Ханда Радна-...
...ева болон бусад табдага га-...
...ран хонинтой нооһынь хир-...
...гадаг байха юм.

Эндэ үлгөтэй байһан сам-...
...боор дээрэһэн ямар хай-...
...шалгалдаг хэды толгой хо-...
...нидой нооһынь хайшалган тухай хараад, мэдэжэ аба-...
...хаар. Игнээлхэдэ, Лев Ни-...
...колаев үдэртэ 60 хонинтой, Виктор Тюткин, Саран Лю-...
...санов, Цырен-Ханда Радна-...
...ева болон бусад табдага га-...
...ран хонинтой нооһынь хир-...
...гадаг байха юм.

Эндэ үлгөтэй байһан сам-...
...боор дээрэһэн ямар хай-...
...шалгалдаг хэды толгой хо-...
...нидой нооһынь хайшалган тухай хараад, мэдэжэ аба-...
...хаар. Игнээлхэдэ, Лев Ни-...
...колаев үдэртэ 60 хонинтой, Виктор Тюткин, Саран Лю-...
...санов, Цырен-Ханда Радна-...
...ева болон бусад табдага га-...
...ран хонинтой нооһынь хир-...
...гадаг байха юм.

ИТАР-ТАСС ҺҮҮЛЭЙ МЭДЭЭСЭЛ

ХҮТЭЛЭРИЛЭГШЭДЫЕ ТОМИЛЛОГТО ҮРГЭЛЖЭЛӨӨР
МОСКВА. Хизааруудта, тини—Петр Зеленовие, Эр-...
...областуудта, округуудта хүүгэй областини ба Усть-...
...хүдэлхэ Россиин правительст-...
...вын дэргэдхи түлөөлэгтэ эм-...
...хминүүдэй хүтэлбэрлэгшэ-...
...дые томилхо ябадал үргэ-...
...жэлһөөр, Алтайн хизаарай тү-...
...лөөлөгтэ эмхнин хүтэлбэр-...
...илгөөр Виктор Писаре-...
...ныкы, Мурманска обла-...
...сон байгаа.

ЭБЛЭЛЭЙ ЗАСЕДАНИ
УЛААН-УДЭ. Буряад Рес-...
...публикын инислэл хотодо «Си-...
...бирини хэлсээн» гэһэн эблэлэй заседан хоёр үдэр боло-...
...жо үнгарбэ, Ураалһаа Владивосток хүртэрихи га-...
...дуур дайдын социальн-эконо-...
...микэсэ хүгжэлтэй холбоо-...
...той экономикын талаар олон асуудалнууд тэрэн дээрэ хаража үзэгдэбэ. Баруун ба

...түрэ дотор бөөлүүлгэжэ бай-...
...һан шэнгэдэлгэнүүдэ эсэстэн хүр-...
...гэхэ аргатай хүтэлбэрлэгшэдэ дэмжэлтэ үзүү-...
...лэт гэжэ дурадха һэн. Теэд коммунистууд Рос-...
...сиин засаг түрэ гартаа абахы эм-...
...эрмэлзэнэ гэжэ хэлһынь бу-...
...лгэжэ депутатуд бурууша-...
...жа байһанаа эдирхылэ. Тэрэнэй на-...
...намжын ёһоор, Россиин Президенттэй сүм хам-...
...та худалжэ байһан хүнүүд, хизаарууд ба об-...
...ластуудай захиргаануудай хүтэлбэр-...
...лэгшад бултал коммунистууд шуу.

СЛАВЯН СОЕЛОН АКАДЕМИ
МОСКВА. Россиин Эрлэм ухаанай министрестын ба республикын Эрлэм хүрэлсэ-...
...лай министрестын хоорондын шэнэ эми зурган бин-...
...болобо. Россиин правительст-...
...вын наһан гар табилһан захиралтын ёһоор, Москвагай со-...
...бойл талаар зөбхөхэ ажал ябуулгын хүрүүлгын һуури дээрэ Славян со-...
...бойл академи ганшые суглуулаа бэшэ, мүн мэргэ-...
...жэлтэдэй шэнэ халаанин далай эгээл элдэб талууд-...
...балжэ байна.

ВАКЦИНА ХЭЖЭ ЭХИЛЭЭ
ХАБАРОВСК. Эндэнхи санитарно—эпидемиологичэсэ хиналтын албанда хоолойн хаалта (дифтери) үбшэн бо-...
...риххэдэ абаха һэн. Мүнөө дээрэ долоон хүн болон-...
...ицада оруулагданхай, гэбшье халабаритай үбшэн таража магадгүй. Энэ үбшэн илан-...
...гала эхэ хүнүүдтэ аюултай үбшэн болон үнгардэг, олонхи хүндэ ушарта зүрхэ-...
...хүдэлхэ үбшэнүүдэ дайрадаг байна. Хотын ахамад эпидемиологичэсэ Фанна Богомоловагай хэлсэ-

ДУРАДХАЛ ОРУУЛБА
УЛААН-УДЭ. Анципер-...
...нэ «Ази—инвест» бүлгэмэй президент Андрей Фирсов республикын правительст-...
...вайн хизаар Буряад Респу-...
...бликада сээр мунгөнэй эхээр худалдаха асуудалыг шид-...
...хэжэ талаар дурадхал оруул-...
...хэ. Уласхоорондын «Европо үзэ-...
...лэ»—урьһаламжа» аж-...
...хнин отелени, мүн тэршье ла-...
...ба.

АЙМШАГТАЙ УШАР
ТАМБОВ. Эндэнхи «Аппа-...
...рат» заводто худэлдэг 38-...
...тай эхэнэр ажалгүй болон тухайгаа мэдэхэдэ, бөө хардажа алаһан байна. 300 мянган хүн зоний ажанууд эгэ хотод дэлгүүр харилсааны тогтоодг байһан хүшэр хүндэ үзэ-...
...бага үхбүүдэй, хэбшэн эвэ-...
...тай байгашы һаа энэ өкч-...
...лэр нима аймшагтай шид-...
...хэбэри абаба ха юм.

МИНСК. Мүнөө жэлдэ США-гай турбай миллион долларой сангэй нефтин үйлдүүдэе худалдахынь «Нафта» нэгэдэлдэ зүблө-...
...һон Тогтоол Беларусийн Министрүүдэй Совет баталан абаба, ФРГ-гай банкта тус-...
...гаар нэгдэлһэн счедто энэ валютын хахад хүбин оруу-...
...лгэбэ.

ТУҮЛАМЖА ҮЗҮҮЛНЭ
МОСКВА. Мүнөө ажан-...
...дарха гэжэ хэбшье болон бэшэ, харин хүүгэд, илан-...
...гала үшэн үхбүүд үзүү-...
...сэ эхээр хонидоно. Москва-...
...да наһан эмихэдэлһэн со-...
...циальта туһаламжын эмих үшэн ба эрэмдэг үхбүүд-...
...тэ туһалаха зорилготой. Энэ хадаа буян үйлдэ-...
...гын шэглэлтэй шэнэ тух-...
...лай эмих мүн гээд тэрэнэй түрүүлэгшэ Есееволд Вуко-...
...лов хэлэнэ. Угьтай ядуу хүн мүгөөдөө туһалаха шадахагүй ха юм. Тиниэхэ бай-

...и бирас» гэжэ Арк-...
...изгэдэлдэ «Брок-...
...бага предриятиин Доржиг Игнатевич, Улаан-Удэйн до-...
...гон захиргааны тусхай...
...түгээлхэ хэрэгсэлүүдэ...
...экономикэсэ хуу-...
...талаар инженер Игнатевич Гребен-...
...Галадайн харилса-...
...котой тусхай Буряад...
...ныкын Министрүү-...
...он Советэй Түрүүл-...
...онсуудтай Андрей...
...Громыев, «Сюр-...
...шотодолгой директор...
...сьер В. Владимирович Са-...
...тэ алта малдаага «Бу-...
...гэдэг» предриятиин ху-...
...агай малай татаган...
...дэги Никоневич Нико-...
...үгэдэ Хиндоловие, Буряад...
...огахайн Галадайн эко-...
...таган...
...ишүүн...
...иень и...

Дэлгүүр: ажамидарха арга бэдэрхэ

ХУДАНАЙХИДАЙ ХАРЬУСАЛГАТАЙ ШИИДХЭБЭРИ

«РСФСР-т газарай реформ бэсүүрхэ талаар хойшлуулахагүй ажамидархай тухай» Россин Федерацийн Президентийн Зарлиг, мун «Колхоз, совхозуудыг шинэхан хубилгах турим тухай» Россин правительствын тогтоол мүнөө хүсэндөө байна гэшээ ааб даа. Тимэһээ дээрһээ үгтээн захиралта дотор байгаа оной баргатаар хүдөө ажамидархай дэлгүүрэй экономикын эрилтэдэ тон гүйсэд таарма ондоо бүрдүл байгуулагдаха ёһотой гэжэ хэлэгдэнэ. Ажамидархай эрилтэйн шэнэ шэнэжэтэй гуримуд гэхэ гү, али умсын (хубин), кооператива бүрдүлүүд байгуулагдаха жэшээтэй болоно гэшээ. Үүннөө хойшо бин байхан хамтаараа ажамидархай эрилтэ системэ мүнөө өөршөө аша үрээ харюулаха болёо, ойрын жэлүүдтэ ард зоноо эдэс хоолой зүйлүүдээр гүйсэд хангагда болохын, хүдөө ажамидархай, «унажа» байхан халбаринуудыг дахинаа бодхооло, нэргээхын тула фермерүүдэй, тариашадлай ажамидархай олоор эмхидхэн байгуулаха тушаа правительствын абайхан тогтоолууд соо ондоо хаагдана. Энэниинь

зүбтэн гү, али буруу гү гэжэ сэгнээ болоо наа. Хүн бүхэн өөлд өөһэднээгөө хангануудыг хуваалдаха юм гэшээ. Үнэн дээрээ ажабайдалнай бүри ороо асуудалуудыг манай урда табина. Мүнөө сагай хүндэ хүшэр байдала совхозоо гараад, амьраара үмсэ болоод, бөөэ даагаад амжаллаха дуратайшуул үшөөл үсөөн байхаар. Бүхы юумэнэн шухаг аад, үнэтэй болошоһондонь, мүн үнэ сэнгэй үдэр бүри шахуу нэмээж байхан сагта хүн зон үмсөөрөө гарааха айна буюу. Тингээшье үмсөөрөө гарахан хүн Агробанкһаа үгтээн тэрэ бишыхан урьһаламжаарнь мүнөө юу худалдажа абаха байнаб? Ижээшээхэдэ, хубингаа ажамидархай тон түрүүн хэрэгтэй бололо бишыхан Т-25 түхэлэй тракторай үнэ сэнгын хүүрлэй үдэ хэдэ дахин үнэтэй болошохой табина ха юм. Тэрэһээ гадна фермерүүдтэ үгтээн урьһаламжын мүнэгэниин аяахатар эхэ проценттэйгээр хөөрөөгө бусаагдаха ёһотой болоно. Саашада юунэй, ямар сагай лодооо байһынь хэншье мэдэнгүй. Эдэ бүгдэһөө хүдөөгэһид эхэл айна, тээл-

мэрдэнги байдалда ороод байна ха юм даа. Халбар болотор манан совхоз саашадаа ажамидархай эрилтэ ямар гурим шэлэхээ оройдоо мэдэхгүй байшоо. Апрельни хүүл багаар ажамидархай шэнэхан хубилгаха асуудал олоной үзэмжэдэ та бичка, нийтнэгдэ сугласа, үнэргөө бэлэйбди. Тэрэ сугласан дээрэ динилхэй олонхы гэшүүднэй совхозоо тэрэ задань үлөөхэ гэжэ дуралдал оруулаа нэн. Даб дээрэ гэнэ гү, али байгаа ондоо бөөэ даагаад худалха арга боломжотой байгааби. Юуб гэхэдэ, үнэргэһэн жэһы манай ажамидархай бага-сага олоо оршоотыг дүүргээн байгаа. Тээд энэ олоо оршоомнай хэр удаан саг манай тэмжээ шадха юм, олоо мэдэгдэнэ гү. Үдэр бүхэндэ сагнай бүри хатуу, бүри хүшэр болохо байна. Үнэ зон аяахатар дуратайшуул манда баһал бин. Эдэнэрэй өөһэднэй лэ дуран ха юм. Юун болоод, хайшан гэдэ амжаллаха дуратай байһанаа хүн зон өө-

һадоо шидхэй бэсүүрхэ. Тимэһээ тула худалбаринг пенсонер бүхэн олоо ажаллаһанайн эрээр хүбин ноори боошье ёнь, газар үшөөн хубаарилжа үгтэхэбди. Энэ амин шухала хэрэгтэ Бурянда Хүдөө ажамидархай эрчим шэнэхан институтай эрдэмтэд эхэхэн туһаламжа үзүүлэ. Даб дээрэ бид совхозоороо зандаа үлөө хадаа бүхы үйлдэбэрингээ подраделеинүүдэ тэрэл зандань банд өөһэдтөө үлөөхэбди. Жэшээхэдэ, мал ажалда абаад харалал, эбэртэ бодо малай гэхэ гү, али эндэ хү наалин ферме бүхы гүүр-түүдтэйгээр нэгэ цех болгодоно. Хонин ажаллай цех бин. Таран ажалда тэмжээ бэлдэхэ, орооно тарая үйлдэбэрлэхэ цехүүд Агробанкуй. Үдэр бүхэндэ сагнай бүри хатуу, бүри хүшэр болохо байна. Үнэ зон аяахатар дуратайшуул манда баһал бин. Эдэнэрэй өөһэднэй лэ дуран ха юм. Юун болоод, хайшан гэдэ амжаллаха дуратай байһанаа хүн зон өө-

Н. БАДМАЕВ,
Хажамидархай районной Худанай сохозой директор.

Республикын Статистикын талвар гүрэнэй комитет РАН-ай Сибириин отелениин Байгалй институтай хамта 1991 оной Бурлад оройной нотагудууд хоорондын экономика хольбоонуудыг шэнэхан үзээн байна. Республикын предпритинууд Россин бүхы нотагудуудтай. СНГ-гэй бүхы гүрэнүүдтэй, дэлхэйн 18 оройтой экономика хольбо байгуулаһан гэжэ элэрбэ. Бурлад Республикын үнэргэшэ жэлдэ 3.4 миллиард түхэрэйг эд бараа зөөжэ асарха үсдөө 1.7 миллиард түхэрэйг юумэ ондоо тээшэе эхлээгээн байна. Экономика бодото байдалыг харада абажа, энээн тушаа хангажа хэлэхынь хэдэ хэдэн хүнүүдэе гуйхан байгаа. Тэдэнэй үгтээн харюу эдэ толилогдоно.

Мүнөөдэр ханаамнай зобооно

ЗАРИМ ДҮНГҮҮДЫЕ СОГСОЛХОДО...

П. Ж. Хандуев, БНЦ гэй секторые даагша, экономика эрэмэй кандидат: — Манай республика бусад республикунууд, оластай, хизаарнуудай «мэдэлдэ» оройной гэжэ эдэ тоонууд эрилтэһэйг гэжэ хэлэхэми. Хуушан СССР гүрэндэ манай республика түүхэн эд эхээр үгдэгэ байгаа гэс. Хэрбөө болбосооруулагдагуй продукциин 60 процент болодог наа, 40 процент бэлэн продукция болодог наа. Промышленна эд бараа угаа эхээр абада гэшээбди. Промышленна эд бараанай 97 процент болодог байбал, гансал 3 процент хүдөө ажамидархай продукци асаргадаг гэжэ тодорхойлодог нэн. Бензин, нүүрһэ, нооно ондоо тээшэ эхээр абанабди.

та эд бараа болон түүхэй эд худалдага биржнүүд материалын нөөсүнүүдэ худалдагада горитой үгтэ дүүргэдэг. **О. А. Ванзанова,** Госкомстайд тагагай ахамд мэргэжэлтэн: — Бурлад орон нилээд эхэ продукция ондоо гүрэнүүдтэ элгээгэ. Манай республика Азини ороолууда, СНГ-гэй гүрэнүүдтэ, хүршэ эрхүүдтэ, Шэтын область-нуудта юумэ үгтэ. Гэхэтэй хамта Эрхүүгэй областьтоо дизельн тонон, хиринсэ, холимог тэмжээ элгээгэ. Шэтын область оройнойнгоо 30 процентые, холимог тэмжээлэй 30 процентые бүхы ноононойнгоо 90 процентые үнэргэшэ жэлдэ манай республикада элгээгэ. Гэбшье Эрхүүгэй областини, Красноярска хизаарай предпритинууд болон эмхи зургаануудтай харилсаа хольбоон үшөөл үргэдхэгдэхэ ёһотой байгаа гэжэ ханахаар.

О. С. Самбарова, Госкомстайд материально-техническэ нөөсүнүүдэй тагагай начальник: — Машина бүтээгч ба металл болбосооруулын промышленностини продукция эхээр абанабди. Хүнэн ба ашаанай автомашинууд, тракторнууд, станогуд... Химическэ промышленностини продукция ондооо үйлдэбэрлэдгүтэй нэн хойноо бүхы юумэ зөөхэ болодоно. Гэхэ зуура Бурлад орон локомотивуудыг, судануудыг, тракторай тэргэнуудыг, электродвигателыг үнэ үгтэе, приборнуудыг, нарин самбын комбинайд продукция эхээр элгээгэ.

Т. Н. Хамаганова, Госкомстайд түрүүдэгшын орлолго: — Бидэ гол түлээ түүхэй эд, бусад материалнуудыг хаялаһы ёһоор элгээгэбди. Гэбшье олон гүрэнүүд материалын болон түүхэй эд бараа элгээгэ гэжэ гомдоно. Манай республика ашгата малтамалуудаар, ой мориоор, арнаар, нүүрһээр байна аад, юундэ үгтэе республикунуудай тоодо оройноо гэнэ олон хангаха гэшээ. Үнэхөөрөөшье, шухала зорилго ааб даа.

Э. Д. Дубайнова, Госкомстайд худалда наймаанай тагагай начальник: — Элгээгэдэ эд бараанай хэмжээһээ 4 дахин эхэ эд бараа ондоо область, хизаарнууднаа, республикунууднаа зөөжэ асарнабди. Зүүнхээ эхлээд телевизор, холодильник хүрээр юумэн асаргадана. Эдэ хоолой продукция — гурил, саахар, оройнон, загалан, жэмсэ, ургамалтай тонон болон бусад бэлтэ асаргадаг гэшээ. Бидэнэр хубсаха угаадаг машинуудыг, электробритвенуудыг, чайникуудыг болон бусад продукция элгээгэдэ байнабди.

Л. А. Мусаев, республикын Госкомстайд түрүүлэгшэ: — Шэнэхан эхэнэй дүнгүүдэр манай республикын правительствата зарим тэдэ дуралдалнуудыг оруулаха хүсэлэн байна. Бидэ республика соогоо үйлдэбэрин хүсүнүүдэ шэнээр ашагалдага оруулаха шэнэ продукция гаргадаг болохо ёһотойбди. Тэрэ продукция республика дотороо үлөөхэ, мун харин гүрэнүүдтэ худалдадаг байха зэргэтэйбди. Республика соо абадаг түүхэй эдэ тон найнаар болбосооруулаха шадалай, тэрэһээ абайхан продукция үнэтэй сэнгээр харин гүрэнүүдтэ худалдадаг болохо нэмди. Гэхэ зуура республикын предпритинуудай хоорондоо хольбоон бэхижэхэл нэн. Республикыггаа дэлгүүр дээрэ эд бараа, эдэ хоол элбэгжүүлэхэ арга боломжо манайда ха юм.

Г. П. Бубнеева, Госкомстайд ахамд мэргэжэлтэн: — Ой модоной, модо болбосооруулын промышленностини продукция бусад гүрэнүүдтэ элгээгэдэ болохоор үнэһэнбди. Барилгын модоноо гадгуур шед, мебель, цемент, шифер, картон бусад область, хизаарнуудта элгээгэдэ заншалтай бээбди. Үнэтэ металлургини бүхы продукция ондоо тээшэ элгээгэ. Нүүрһэн, целлюлоза, картон, электродвигателүүд Ялон, Монгол орондоо элгээгэдэг.

А. СОТНИКОВ, манай штатнабшэ корр. Андаланай продукция бүхы худалдаа наймаанай хэмжээһэй 2 процент болодог. Харин гүрэнүүдтэ, СНГ-гэй гүрэнүүдтэ андаланай продукция нилээд эхээр үгтэ. Гэхэ зуура бүхы түмэр соргоонуудай 80 процент Украинанаа асаргадаг. Нүүрһэн, цемент, барилгын модон андаланай продукция бололоо элгээгэдэг. Гэхэтэй хам-

ҮГЭ НЭГЭДЭНГЭЭР ХҮДЭЛӨӨ ҮНЭХЭЭР

Яруунын аймагай «Улаан-Туяа» колхозыг ионини нэгэһэн байдлаар абаад харабал, 1405 эбэртэ болото малтай, 11100 хонитой, 380 дууэтай юм. Колхозникуудта тоо хоёр зугаад шахууд хурна. Эрхэ жэһы ланга даахаб, үбшэ тэмжээ таряа талха халы зэргээр абаа наа, амидарлаа хүрэхэ гэхэ мэтээр хуу зүбшэн хэлсэгдэнэ юм.

Тингээшье онһон техникын хүн бүхэндэ тусгаар даалгаданхай хадань бүри бүтэн байлгахала оролдно. Эзэн ёһоор халбарилжа, гамнажэ хэрэглэнэ.

Акалан ветеранууд залуу түрүүлэгшэ магтана. «Зондоо налгай хандасатай, хүрши, залуу гэжэ илгадагуй, ажалдаа шуран удардагуй» гэхэн магтаал үгтүүд Дулдаа нэн, Ажалай ветеран Ф. Дависева хүтэлбэрлөгшые илангала дэмжэһэн үгтүүдэ хэлээ.

Мүнөө жэл ургасамнай иёдондоһондоо орходо нооруу байха. Юундэб гэхэдэ, түрүүшын тарианай ургаса хурюудла сохолоха. Үүлэй үдэ дүлаан бороо ороно, тариан бага ээрэ нэргэжэ байна. Нооһондой түлээр үбшэ дуралган, силос, сенаж даралган, таряа хурялган эхилэхэ. Үбэл болотор механизаторнуудай ажал эхэ, халар суглаа зарлаха, ажамидархай зарим асуудалнуудыг зүбшэн хэлсэхэм, най. Эб энгэн, үгэ нэгэдэнгээр хүлээлөө наа, хамтаараа «ахасалдажал» гара ха хабди. — гэжэ түрүүлэгшэ хэлээ нэн.

Э. БУДАЕВ.

Зоной аша туһада ЯДАҢАН, ТУЛИҢАН ЗОНДО ТУҢАЛХА УЯЛГАТАЙБДИ

Үнэргэһэн жэлэй һүүл багта Социальна хангалгын министрестэ хубилгагдаха. Хүн зоние социальна хангалгын министрестэ болгондоо рэн ааб даа. Тингээжэ манай районной тага байд имэ нэртэй болоһон байд. Гэбшье тус министрестын бэсүүрхэ болон үгтээн үгтээн ёһоор манай тагаашы үгтэ үгтэгдэхэ. Ажалай манай шэнэ шэнэханууд гэхэдэ, ядаһан, тулиһан зондо бодото туһа хургахэ ёһотойбди. Эндэ элдэб арга хэрэглэжэ болохо байна. Түлөө һагүгөөр эдэлүүлэхэ манай тэдэмжын мүнэгшэ үгтэжэ болохо. Мун бидэ илгээшье элдэбэй туһаламжын худалбарин эмхидхэхэ уялагдайбди. Сэхынь хэлэхэдэ, бэсүүрхэ, дүүргэхэ үйлдэбэрин аргагүй хэр. Мүнөө ямар сагай дайралдад байһынь бидэ найн мэдэдэг. Гэбшье арга боломжонуудтай тингээжэ даа. Мүнэ танган хомор ха юм.

Гадна бусад уялганууд тухай тобоһор хэлэхэдэ, зоние социальна талаар хангалга дуралдалнуудыг районной захиргаанда оруулаха, үгтэе, ядуу зондо туһалах мүнэг, зөөри бэдэрхэ эрхлэбди. Тингээжэ социальна хангалгын асуудалуудаар нотагай захиргаануудай зайнагуудай, предпритий, эмхи зургаануудай, ажамидархай хүтэлбэрлэгшэдэй тоосоо шагнаха байнабди. Эрхэнүү үгтэһэй, тэдэниин хэрэглэжэ, худалбарингэ хайраар ябуулаха хэрэгтэй.

Түрэн туһаламжа үзүүлгын сектор таһагта Пенсэ хэбди. Тэрэниин Л. П. Зенченко толойдно. Энэ секторай худалбарингэдэ нотагай захиргаануудай зайнагартай хамта түрүүшын элгээгэдэ туһаламжа үзүүлэхэ хүнүүдэ элгээгэдэ туһалах ахлээ. Тэдэни элгээгэдэ үлөөхэ ёһоор район соо 400 гаран дайнай инвалидууд тоологдоно. Эдэ зондо хүнүүдэһэн эдэ хоол үгтэ. Эгээн бага, 410 түхэрингөө дооно пенс абадаг 380 хүндэ талон үгэнхэйбди. Энэ асуудалаар манай тага стовоноуудтай тусхай хэлсэ баталанхай. Үгтэһэн талонуудаар ламжа, хэээе хүнүүдэ эдэлүүлэхэ гурим харааладанхай. Манай республикын хүн зоние Соци-

альна хангалгын министрестын хараалһана ёһоор үдэртэ нэгэ зундо 20 түхэриг талон үгтэ. Арбан үдэрэй үнэргэһэн хойно эдэ талонуудыг стовоноууд тусуудлаа, манда үлгээ, түлөөшье абадаг гуримтай болгонох. Столовонгуй хуурнуудта харааладанхай энэ мүнэгшэ эдэ хоолой зүйлнүүдэе үгтэбди.

Хүн зоние социальна талаар хангалга асуудалууд арайлай депутатудай районно Советэй сессэ дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, тус-

Гушан хоёр жэлдэ гүрэнэй амжалта таһагларайгүтэ хүдөө Хамтын юмэнэй тулоор үлгөөн Арханхайгаа Хурлын харанхы болотор хоёр бэрбэсөө олоод гүүрээ хүдөөгү гүрэнэй. Үлүү үлгөө дүтүмшэ хүдөө олоо үлгөөһони нэгэл элдингаар харааладанхай. Тээд зоние үлгөөлбэригшэ ясаад хүдөөн гүй, оролдонгүй яахаби? Худалбарингэдтэе хүшэлжэ худалдхөө, хэрэлдхөө гадна дээрһээ үшөө доголдог абахаһини гайхалгүй.

15 жэлэй урда Хурбон сохозой директорээр томилогдоод, гэр бүлээ асархадмиин, хамгамин табан колхозто голхоржо бархирраа нэн. Орхиндоһоншье гээ наа, эхэ алдуу болохогүй ха, барилга, байдлаар муухан, багалан хуурин байхан юм. Хэр үгһаа хүн гэшээ улаан гараараа ажал хэмжэ, байра байдлаа түбхиүүлдэг гэшээ ааб даа. Газар газарта худалха хүдэр хүн, бүдүүн сарбуутан ашахаб. Үшөө гэдэниин зүб аам руунь оруулаха ашгатайгаар ажаллуулаха гэшээ эхэ улхатай байха.

Нэгэ халы жэлһээ ажаллай урагшатай, зоннай үлгөөһэй, хурдан болоо нэн. Тэрэ сагайгаа байдлаар ажаллаһанайгаа зэргээр ол зотохо болохоод, худалха хүниинь худлоо, үгы хүниинь гармоничноо дахаад, үлгээ хэмжээд, ябагша нэн гүб даа.

Наймаа ажамидархай республика соогоо түрүүшүүлэй нэгэн боломо шадна. Байн үүтэрэй моритой, тэдэнэ хорихо байртай, байдалтай болобди. Гүйгээшэ, хатарша мориднай Бурлад Республикынаа гадна хольшье стадионууд дээрэ түрүү хууринуудыг элгээ. Хурбон нэрэ үлгээгэдэ, суургууладаг болоо.

Наймаар ажаллажа олзотой, омогтой болоһон нилээд олон худалбарингэдэй байра, байдлаа шэнэлхэн байха. Ажамидархай олоор социальна-ажамидархай барилгануудыг — хургуулы, үүгдэй саад, конторо хиринсээр барюулаха, тосхоймнай түлээ шарай эли бодо нэргэжэ эхилэ. Тэрэ сагта клуб барюулаха шадгагүйг халагладаби. Тээд тэрэ үдэ хүсээе хубаарилла наа, алнииншье бүтээгүй үлгээшээр байгаа юм. Үхүүбүдэ хургуулигтай, саадтай болгоно абамидархай халы эхэ гэхэбди! Эдэнэй манай эрэдүйн найралнай гэшээ.

Загарайн харгын бэлшэрһээ таһалдангүй тосхоймнай гол үйлсөөр гарган асаргал харгы баһал манай хүсөөр хэгдэнэ юм. Нэгэ үдэ асаргал хэдэ бишыхан заводтой болоод байхан зомди.

Эдэ бүгдэе тоолохоодо, хуушанайгаа гуримаар дашинаа худалбарилхэ нэмдэ гэнэ бэмбэ. Хөөрөө хуушан байдлаа бусалта үгы. Дээрэ хэлэгдэнэ ажамидархай шэнэхануудай түлээ гүрбан жэлэй туршата түрүүлгүлэй зэргээбди байха. Бин байлан өөршөөгөө түлээ нэвчлэхэ алдаа. Эхэ үри шаридэ ороо. «Олон таргаан ноһондоо багтахгүй» гэдэг үндэһээр, энэ ёһоороо хөөрөө тогтонхорхо бололоо гэжэ наа, эхэ алдуу гаряхгүй.

Бодоод үзэт даа. 53 процент нэмээжэ бусаахаар үлгөөлбэригшэ мүнөө абаад, хольшье юмгээрэ гэхэрүүдэ гэжэ ханаһаба! Имангал тариашанай ажамидархай эмхидхэгдэл наа, баймга хүл дээрэе гаража, зон манай эдхэ, амидарха колхоз абажа магадгүй.

Худалха, бүтээхэ гэхэн хүниинь гарынь, хусынь «тушажа» барика байһана хэрэггүй гэжэ эли. Арга шадал соонь туһалхал хэрэгтэй гэдэ ханагдана.

Тариашанай ажамидархай хэнэ хүндэ 30 гектар газар үгнэ гэс. Нэгэ хахадань таряа тариха, нүүгөө хахадань сабшалан гэлэй. Тээд энэ газарһаа гэр бүлнүүгөө хоолой арай тэмжээ хэһээ гадна амар продукция газарһаа үгтэхэб даа?

300 гектар үгээрхөө наа, фермер болоһон хүн үдэр, һүниинь илангүй оролдохо, эрхэ бэшэ үр гаража жэшээтэй. Хубингаа хэрэгшэм жэшээ үлүү гарахан продукция үжөөжэ гүтаажна броду гүрэндэ тушааха, сүлөө худалдандаһые гаргахэ юм гэжэ. Нэгэ нимэ жэшээ абаад үзэе. Намда мүнөө 300 гектар газар үгөө наань, тарила хэмжэ шадха арга боломжотойб.

Тариашанай ажал эрхилээгэ мүнөө үдэе шэнэ юмэн гэшээ. Тимэһээ 70 гаран жэлдэ социальн байгуула-

Тариашадай ажамидархай түрүүшын алхам

ҮМСЫН АЖАЛ ҮНЭХЭЭР ОЛЗОТТОЙ

гэхэдэ, 3 тонно мяхан, 5 тонно һүн, 3.5 тонно хартааба, 40 килограмм нооһон болоно.

Тариашанай ажамидархай эмхидхэн хүн олон халбар эрхилбэл ашгатай гэмэ заабиринхай байһа. Байгалиин асарга сагай үлгээрлэй ямаршье хубилхан, ямаршье жэлэй болохоно — бурханай гү. Нэгэ халбаринь муудаха, гэратуулаһы наань, бэриһини нэгтгэн байжа, абарха ха юм. Ушар тимэһээ газарайгаа хубаарингаа хубааринга халы багашы наань, гэршүүхэ, шэниснэ, турпес, раис гэхэ мэтэн ургамалуудыг таргабди.

18 бүлэ зүгытэйб. Барилга байдлаа шэнээр хэмжэ, ёһотойгоор хууринууд хэгдэм, нотагайнин ажал хэрэггүй аад, үгэ амаа хабараашад үлүү булуу хараха наһана. Гахайһаа үрүр танар гутуулахан, уһа, ханзаа бузараахан гэхэ мэтэн хаалта хэһы оролдошо бди. Тэдэһээ болодо, элдэб комисси — шалгалта, залаха, шэлэһэн газраа, ажалла харуулаха, үзүүлжэ ушартай болодоно.

Тимэ буруу юу хэ гэшээбди? Өөрөөл Хуушан Хурбон барилгын генеральна тусуэ табилсан, барилга, байдлаһы нэргээлэһэн хүн ха юмбди. Эндэ 300 гектар бариха ферме, бүхлээе 500 дүрбэлхэн метр талмай-

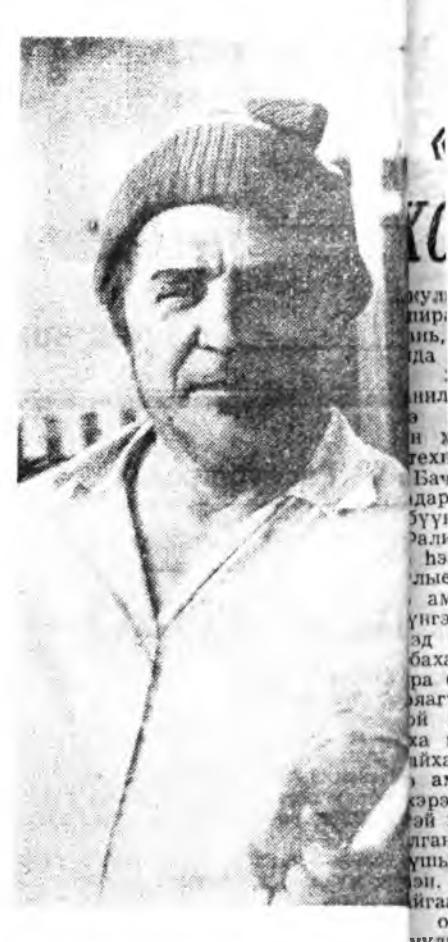
программа абтаһан байна. Тэрэниин бидэ бэсүүрхэ байна гэшээбди. Ажабайдалнай үдэр бүри хубилжа байна. Сэхынь хэлэхэдэ, бүри хүндэ боломо байна бишуу. Тимэһээ энэниин харада абаха ёһотойбди. Эдэ хоолой, эд бараанай сэнгүүдэй хараа байса дээршээ байхала республиканын жасаа наа, нотагай боджөөдэ үгтэһэн мүнэгшэ манда хүрэнгүй Тимэһээ бидэ ажамидархай хүтэлбэрлэгшэдтэ хандаха багтай болобди. Баргалай модоной комбинайд, бусад хүтэлбэрлэгшэд, районной ажамидархай болон энэһээ асаргагүй, ялаа арга боломжотойоо туһална.

Эндэ таһаангаа гол асуудалуудайгаа нэгэ дайрангүй гаража болохогүй. Манай райондоо ажамидархай бүхы зоний дүрбэлхэн илгэн пенс, тэдэмжын түлбэри абадаг байха юм. Мүнөөһэй байдлаа эдэ зон, энэ пенс, тэдэмжэ дээрэ амануужа шадахагүй байһанайн мэтэ дээрэ. Худөөдэ хада ингэниингэ байна гэшээ ааб даа. Январини 1-һээ эгээн бага пенс 410 түхэриг болгодог, энэ баһал бага. Үгөөдтэ, худалбарингэдтэе посёлгуудта гансал пенснэ хараад хуулар хүшүлэ, үгэбэдэ хүшэр байха. Энэниин бидэ баһал харада абаха ёһотойбди.

Манда хандаһан ядаһан, тулиһан зондо туһалах уялгатайбди. Тимэһээ хүн бүхэндэ анхаралтайгаар хандаһан зондо нэгэһы мэдүүлэ, гомдол харадгүй үлгээгэдэ. Өөһэдэе шидэхэ шахан зонһоо үлүү гарахан, хароггүй болон хушана хунар сугуулаха ядаһан зондо хубааха болонобди. Түлээгээр зоние хангаха асуудал баһал шухала. Нотагай захиргаануудтай халбарингэ, нимэ зондо түлээ бэлдэжэ үгэхэ, 50 процент доогуур сэнгитэйгэр һу худалдаха нэмэлтэ оруулаха ёһотой гэдэ найданаб.

Манда хандаһан ядаһан, тулиһан зондо туһалах уялгатайбди. Тимэһээ хүн бүхэндэ анхаралтайгаар хандаһан зондо нэгэһы мэдүүлэ, гомдол харадгүй үлгээгэдэ. Өөһэдэе шидэхэ шахан зонһоо үлүү гарахан, хароггүй болон хушана хунар сугуулаха ядаһан зондо хубааха болонобди. Түлээгээр зоние хангаха асуудал баһал шухала. Нотагай захиргаануудтай халбарингэ, нимэ зондо түлээ бэлдэжэ үгэхэ, 50 процент доогуур сэнгитэйгэр һу худалдаха нэмэлтэ оруулаха ёһотой гэдэ найданаб.

Л. ПАРНАЕВА, Баргалай районной захиргаанай хүн зоние социальна хангалгын тагагы даагша.

Тариашадай ажамидархай түрүүшын алхам

ҮМСЫН АЖАЛ ҮНЭХЭЭР ОЛЗОТТОЙ

гэхэдэ, 3 тонно мяхан, 5 тонно һүн, 3.5 тонно хартааба, 40 килограмм нооһон болоно.

Тариашанай ажамидархай эмхидхэн хүн олон халбар эрхилбэл ашгатай гэмэ заабиринхай байһа. Байгалиин асарга сагай үлгээрлэй ямаршье хубилхан, ямаршье жэлэй болохоно — бурханай гү. Нэгэ халбаринь муудаха, гэратуулаһы наань, бэриһини нэгтгэн байжа, абарха ха юм. Ушар тимэһээ газарайгаа хубаарингаа хубааринга халы багашы наань, гэршүүхэ, шэниснэ, турпес, раис гэхэ мэтэн ургамалуудыг таргабди.

18 бүлэ зүгытэйб. Барилга байдлаа шэнээр хэмжэ, ёһотойгоор хууринууд хэгдэм, нотагайнин ажал хэрэггүй аад, үгэ амаа хабараашад үлүү булуу хараха наһана. Гахайһаа үрүр танар гутуулахан, уһа, ханзаа бузараахан гэхэ мэтэн хаалта хэһы оролдошо бди. Тэдэһээ болодо, элдэб комисси — шалгалта, залаха, шэлэһэн газраа, ажалла харуулаха, үзүүлжэ ушартай болодоно.

Тимэ буруу юу хэ гэшээбди? Өөрөөл Хуушан Хурбон барилгын генеральна тусуэ табилсан, барилга, байдлаһы нэргээлэһэн хүн ха юмбди. Эндэ 300 гектар бариха ферме, бүхлээе 500 дүрбэлхэн метр талмай-

программа абтаһан байна. Тэрэниин бидэ бэсүүрхэ байна гэшээбди. Ажабайдалнай үдэр бүри хубилжа байна. Сэхынь хэлэхэдэ, бүри хүндэ боломо байна бишуу. Тимэһээ энэниин харада абаха ёһотойбди. Эдэ хоолой, эд бараанай сэнгүүдэй хараа байса дээршээ байхала республиканын жасаа наа, нотагай боджөөдэ үгтэһэн мүнэгшэ манда хүрэнгүй Тимэһээ бидэ ажамидархай хүтэлбэрлэгшэдтэ хандаха багтай болобди. Баргалай модоной комбинайд, бусад хүтэлбэрлэгшэд, районной ажамидархай болон энэһээ асаргагүй, ялаа арга боломжотойоо туһална.

Залуушуулай булан

«ХОЁРОЙ ХООРОНДО ХОЛБОО ТАТАНАБДИ»

Хүндэтгэсэн ашиглангуурай... Өмнөд зүгээр...

хуудал хуурмаг, өсөхдүүлжэ хэлдэг олон бэй. Америкын студентээр тэдэнэй гэртэхи...

хонь. Аингуушадый республикайска бүлгэмтэй хэлдээн ба талалдажа, харини аяндад...

Эрдэмэй үйлдэбэрийн коммерческа-мэдээсэлэй «Гэсэр» компани үргэн дэлсээтэй, ажабайдалай бүхы тала...

Аяншалгыг хүргөөхэ гээн түсбэртэй зохилдуулан, Байгалай эрээр болбосон түхэлтэй баазануудыг бариха хэрэгтэй. Тинхэдэ Бураад орон, Байгал далайе ашаглаха эрхэ үгээн олонхи акцинуудыг барилд, зарим нэгэнь харин аяншалгын компанинуудта худалдаха аргатай юм.

Хурамхаанай дунда Хургуулида дун дүрлэгтэй байганаар олон юм. Тэдэнэй нэгэнь Елизавета Митановна Цыренова болон (Хургуулида) Цыренова бүхы наһанайгаа гэрээтэй хургуулинуудта гуршаад хуурагдаха гэжэ хэлдэг.

Увшагынь ханамжа... Өмнөд зүгээр...

Хэрэнэй хүүгэдэн байшан соо зонин хүүгэдэн фольклорно фестиваль үнэргэгдэбэ. Тус фестивалда манай аймагтай хургуулинуудай хургалдагана гална Ахай аймагай үхибүүд хамаарал саха байхан аад, эрэгтэй, ямар шалтагаанга болжэ эрэгтэйгэ болло. Үхибүүдыг наһанга элгээжэ мүнэн олддоггүй. Энэйгэ шанаамар, манай эрэгтэй болжэ үхибүүдыг араднэй ёсог заншалай, түүхэ домогуудтай илтгэл хайраг хургуулинуудтай хургалдагана гэжэ хэлдэг.

Номой таг... Хурамхаанай дунда Хургуулида дун дүрлэгтэй байганаар олон юм. Тэдэнэй нэгэнь Елизавета Митановна Цыренова болон (Хургуулида) Цыренова бүхы наһанайгаа гэрээтэй хургуулинуудта гуршаад хуурагдаха гэжэ хэлдэг.

Монгол үзэг... Мэдээжэ багшанар эгшэ дүү Дарима болон Ингимид Тумуновтан хуушан монгол хэлэнэй «Монгол үзэг» гэжэ үзэгтэй зохионо, үгэргээшэ халуун сог залне хургалдагана зориулдаг юм. Елизавета Митановна Хурамхаанай рагтай оной хургуулинуудта гуршаад хуурагдаха гэжэ хэлдэг.

Хурамхаанай дунда Хургуулида дун дүрлэгтэй байганаар олон юм. Тэдэнэй нэгэнь Елизавета Митановна Цыренова болон (Хургуулида) Цыренова бүхы наһанайгаа гэрээтэй хургуулинуудта гуршаад хуурагдаха гэжэ хэлдэг.

Увшагынь ханамжа

САШАДАА ХҮГЖЭХЭНЬ БОЛТОГОЙ!

Хургуулида дун дүрлэгтэй байганаар олон юм. Тэдэнэй нэгэнь Елизавета Митановна Цыренова болон (Хургуулида) Цыренова бүхы наһанайгаа гэрээтэй хургуулинуудта гуршаад хуурагдаха гэжэ хэлдэг.

Хэрэнэй хүүгэдэн байшан соо зонин хүүгэдэн фольклорно фестиваль үнэргэгдэбэ. Тус фестивалда манай аймагтай хургуулинуудай хургалдагана гална Ахай аймагай үхибүүд хамаарал саха байхан аад, эрэгтэй, ямар шалтагаанга болжэ эрэгтэйгэ болло. Үхибүүдыг наһанга элгээжэ мүнэн олддоггүй. Энэйгэ шанаамар, манай эрэгтэй болжэ үхибүүдыг араднэй ёсог заншалай, түүхэ домогуудтай илтгэл хайраг хургуулинуудтай хургалдагана гэжэ хэлдэг.

Хурамхаанай дунда Хургуулида дун дүрлэгтэй байганаар олон юм. Тэдэнэй нэгэнь Елизавета Митановна Цыренова болон (Хургуулида) Цыренова бүхы наһанайгаа гэрээтэй хургуулинуудта гуршаад хуурагдаха гэжэ хэлдэг.

Хурамхаанай дунда Хургуулида дун дүрлэгтэй байганаар олон юм. Тэдэнэй нэгэнь Елизавета Митановна Цыренова болон (Хургуулида) Цыренова бүхы наһанайгаа гэрээтэй хургуулинуудта гуршаад хуурагдаха гэжэ хэлдэг.

Хурамхаанай дунда Хургуулида дун дүрлэгтэй байганаар олон юм. Тэдэнэй нэгэнь Елизавета Митановна Цыренова болон (Хургуулида) Цыренова бүхы наһанайгаа гэрээтэй хургуулинуудта гуршаад хуурагдаха гэжэ хэлдэг.

САШАДАА ХҮГЖЭХЭНЬ БОЛТОГОЙ!

Хургуулида дун дүрлэгтэй байганаар олон юм. Тэдэнэй нэгэнь Елизавета Митановна Цыренова болон (Хургуулида) Цыренова бүхы наһанайгаа гэрээтэй хургуулинуудта гуршаад хуурагдаха гэжэ хэлдэг.

Хургуулида дун дүрлэгтэй байганаар олон юм. Тэдэнэй нэгэнь Елизавета Митановна Цыренова болон (Хургуулида) Цыренова бүхы наһанайгаа гэрээтэй хургуулинуудта гуршаад хуурагдаха гэжэ хэлдэг.

Хургуулида дун дүрлэгтэй байганаар олон юм. Тэдэнэй нэгэнь Елизавета Митановна Цыренова болон (Хургуулида) Цыренова бүхы наһанайгаа гэрээтэй хургуулинуудта гуршаад хуурагдаха гэжэ хэлдэг.

Хургуулида дун дүрлэгтэй байганаар олон юм. Тэдэнэй нэгэнь Елизавета Митановна Цыренова болон (Хургуулида) Цыренова бүхы наһанайгаа гэрээтэй хургуулинуудта гуршаад хуурагдаха гэжэ хэлдэг.

Хургуулида дун дүрлэгтэй байганаар олон юм. Тэдэнэй нэгэнь Елизавета Митановна Цыренова болон (Хургуулида) Цыренова бүхы наһанайгаа гэрээтэй хургуулинуудта гуршаад хуурагдаха гэжэ хэлдэг.

АЯРАЙ ҮГЭНҮҮД ГЭРШЭЛНЭ

Хургуулида дун дүрлэгтэй байганаар олон юм. Тэдэнэй нэгэнь Елизавета Митановна Цыренова болон (Хургуулида) Цыренова бүхы наһанайгаа гэрээтэй хургуулинуудта гуршаад хуурагдаха гэжэ хэлдэг.

Хургуулида дун дүрлэгтэй байганаар олон юм. Тэдэнэй нэгэнь Елизавета Митановна Цыренова болон (Хургуулида) Цыренова бүхы наһанайгаа гэрээтэй хургуулинуудта гуршаад хуурагдаха гэжэ хэлдэг.

Хургуулида дун дүрлэгтэй байганаар олон юм. Тэдэнэй нэгэнь Елизавета Митановна Цыренова болон (Хургуулида) Цыренова бүхы наһанайгаа гэрээтэй хургуулинуудта гуршаад хуурагдаха гэжэ хэлдэг.

Хургуулида дун дүрлэгтэй байганаар олон юм. Тэдэнэй нэгэнь Елизавета Митановна Цыренова болон (Хургуулида) Цыренова бүхы наһанайгаа гэрээтэй хургуулинуудта гуршаад хуурагдаха гэжэ хэлдэг.

Хургуулида дун дүрлэгтэй байганаар олон юм. Тэдэнэй нэгэнь Елизавета Митановна Цыренова болон (Хургуулида) Цыренова бүхы наһанайгаа гэрээтэй хургуулинуудта гуршаад хуурагдаха гэжэ хэлдэг.

АЯРАЙ ҮГЭНҮҮД ГЭРШЭЛНЭ

Хургуулида дун дүрлэгтэй байганаар олон юм. Тэдэнэй нэгэнь Елизавета Митановна Цыренова болон (Хургуулида) Цыренова бүхы наһанайгаа гэрээтэй хургуулинуудта гуршаад хуурагдаха гэжэ хэлдэг.

Хургуулида дун дүрлэгтэй байганаар олон юм. Тэдэнэй нэгэнь Елизавета Митановна Цыренова болон (Хургуулида) Цыренова бүхы наһанайгаа гэрээтэй хургуулинуудта гуршаад хуурагдаха гэжэ хэлдэг.

Хургуулида дун дүрлэгтэй байганаар олон юм. Тэдэнэй нэгэнь Елизавета Митановна Цыренова болон (Хургуулида) Цыренова бүхы наһанайгаа гэрээтэй хургуулинуудта гуршаад хуурагдаха гэжэ хэлдэг.

Хургуулида дун дүрлэгтэй байганаар олон юм. Тэдэнэй нэгэнь Елизавета Митановна Цыренова болон (Хургуулида) Цыренова бүхы наһанайгаа гэрээтэй хургуулинуудта гуршаад хуурагдаха гэжэ хэлдэг.

Хургуулида дун дүрлэгтэй байганаар олон юм. Тэдэнэй нэгэнь Елизавета Митановна Цыренова болон (Хургуулида) Цыренова бүхы наһанайгаа гэрээтэй хургуулинуудта гуршаад хуурагдаха гэжэ хэлдэг.

АЖАЛШАДАЙ БЭШЭГҮҮД

ХЭН НЭГЭН ТУҢАЛХА ААЛИАМ?

Хүнэй тосхойн Баградай нэрэмжтэ үйлсэн 61, 62, 63 гэрүүдтэ хуушад хуулаасуудга байгаа. Яахабиш арга-хургаа бэдэрхэ хэрэгтэй ха юм. Тимэ байхан муртөө мартын өхөөр түлхээ болжоллод, долоон хонотто нэгэ удаа дулаасуулаа болохо. Ядахдаа үнгэрөөш үбэлдөө санлидстандид хандажа, байрануудаа харуулахадань, шинг нойтонинь 100 процент гэжэ ант бөшөөд ошоо һон. Энээнэй хойшолон эли ааб даа. Байрануудай зоосохинь шингээд дулаалха, буритаха, үнэр танарын олнгүйг, хаанын обой-саархануудын хууража унаха, сонхонууд үүдэнүүдэй шэрэ хобхорхо, ИКУ да байрын түлбэри түлээд тинхэдэ дулаасуудга албаншын лагсрин зургаанай мэдэлдэ эд өһөөдө котельничтэй юм. Нимэ болонһоо хойно котельничн албатанай хайраһаал манай гэрүүдэй дулаан, хүйтэн дулдыдаха болонхой. Үнгэрэгшэ үбэл эд байранууд муртэй түлгээдүгэй шахуу, зууран алдана үбэлжөөдүгэй гэжэ дахин даба.

Недөндө октябрийн эсэсээр түлхээ ажилдэ бэлэй, эд гэрүүдэй байра соо эхэдээд хаа, 8-10 градус дулаан байдаг һон. Зарим дэрнүүдтэ батаренүүдэйман халуун үба болжоллохорхөб, үүдэншэн орой халта бүлээхэн болгохо, нигэжэ банхадань байрашин хүрээжэ, сэдэ...

Хурамхаанай дунда Хургуулида дун дүрлэгтэй байганаар олон юм. Тэдэнэй нэгэнь Елизавета Митановна Цыренова болон (Хургуулида) Цыренова бүхы наһанайгаа гэрээтэй хургуулинуудта гуршаад хуурагдаха гэжэ хэлдэг.

Хурамхаанай дунда Хургуулида дун дүрлэгтэй байганаар олон юм. Тэдэнэй нэгэнь Елизавета Митановна Цыренова болон (Хургуулида) Цыренова бүхы наһанайгаа гэрээтэй хургуулинуудта гуршаад хуурагдаха гэжэ хэлдэг.

Хурамхаанай дунда Хургуулида дун дүрлэгтэй байганаар олон юм. Тэдэнэй нэгэнь Елизавета Митановна Цыренова болон (Хургуулида) Цыренова бүхы наһанайгаа гэрээтэй хургуулинуудта гуршаад хуурагдаха гэжэ хэлдэг.

Хурамхаанай дунда Хургуулида дун дүрлэгтэй байганаар олон юм. Тэдэнэй нэгэнь Елизавета Митановна Цыренова болон (Хургуулида) Цыренова бүхы наһанайгаа гэрээтэй хургуулинуудта гуршаад хуурагдаха гэжэ хэлдэг.

Хурамхаанай дунда Хургуулида дун дүрлэгтэй байганаар олон юм. Тэдэнэй нэгэнь Елизавета Митановна Цыренова болон (Хургуулида) Цыренова бүхы наһанайгаа гэрээтэй хургуулинуудта гуршаад хуурагдаха гэжэ хэлдэг.

Хурамхаанай дунда Хургуулида дун дүрлэгтэй байганаар олон юм. Тэдэнэй нэгэнь Елизавета Митановна Цыренова болон (Хургуулида) Цыренова бүхы наһанайгаа гэрээтэй хургуулинуудта гуршаад хуурагдаха гэжэ хэлдэг.

Хурамхаанай дунда Хургуулида дун дүрлэгтэй байганаар олон юм. Тэдэнэй нэгэнь Елизавета Митановна Цыренова болон (Хургуулида) Цыренова бүхы наһанайгаа гэрээтэй хургуулинуудта гуршаад хуурагдаха гэжэ хэлдэг.

Хурамхаанай дунда Хургуулида дун дүрлэгтэй байганаар олон юм. Тэдэнэй нэгэнь Елизавета Митановна Цыренова болон (Хургуулида) Цыренова бүхы наһанайгаа гэрээтэй хургуулинуудта гуршаад хуурагдаха гэжэ хэлдэг.

Хурамхаанай дунда Хургуулида дун дүрлэгтэй байганаар олон юм. Тэдэнэй нэгэнь Елизавета Митановна Цыренова болон (Хургуулида) Цыренова бүхы наһанайгаа гэрээтэй хургуулинуудта гуршаад хуурагдаха гэжэ хэлдэг.

Хурамхаанай дунда Хургуулида дун дүрлэгтэй байганаар олон юм. Тэдэнэй нэгэнь Елизавета Митановна Цыренова болон (Хургуулида) Цыренова бүхы наһанайгаа гэрээтэй хургуулинуудта гуршаад хуурагдаха гэжэ хэлдэг.

Хурамхаанай дунда Хургуулида дун дүрлэгтэй байганаар олон юм. Тэдэнэй нэгэнь Елизавета Митановна Цыренова болон (Хургуулида) Цыренова бүхы наһанайгаа гэрээтэй хургуулинуудта гуршаад хуурагдаха гэжэ хэлдэг.

Хурамхаанай дунда Хургуулида дун дүрлэгтэй байганаар олон юм. Тэдэнэй нэгэнь Елизавета Митановна Цыренова болон (Хургуулида) Цыренова бүхы наһанайгаа гэрээтэй хургуулинуудта гуршаад хуурагдаха гэжэ хэлдэг.

Хурамхаанай дунда Хургуулида дун дүрлэгтэй байганаар олон юм. Тэдэнэй нэгэнь Елизавета Митановна Цыренова болон (Хургуулида) Цыренова бүхы наһанайгаа гэрээтэй хургуулинуудта гуршаад хуурагдаха гэжэ хэлдэг.

Хурамхаанай дунда Хургуулида дун дүрлэгтэй байганаар олон юм. Тэдэнэй нэгэнь Елизавета Митановна Цыренова болон (Хургуулида) Цыренова бүхы наһанайгаа гэрээтэй хургуулинуудта гуршаад хуурагдаха гэжэ хэлдэг.

Хурамхаанай дунда Хургуулида дун дүрлэгтэй байганаар олон юм. Тэдэнэй нэгэнь Елизавета Митановна Цыренова болон (Хургуулида) Цыренова бүхы наһанайгаа гэрээтэй хургуулинуудта гуршаад хуурагдаха гэжэ хэлдэг.

